

KUSTBON

Veckotidning för svenskarna i Estland.

Fjärde årg. No 9.	Prenumerationspris. 1 månad Mr. 12:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:75 I Finland: 1 månad Fmk. 1:50	Utgives av Svensk Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddaregaten 3, Reval.	Annonspris. 2 mk. pr mm. I Sverige: 10 öre pr mm. I Finland: 30 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	2 mars. 1921.

Från utkiken.

Denna gång hissar utkiken varnings signaler. Vad då? Jo det gäller vår svenska sammanhållning. Likt alla dödliga kunna ej heller vi svenskar i allt hava samma uppfattning och samma mening. Och dagligbrödtressena kunna också vara mycket olika. Det är fullt naturligt och mänskligt. Vad som däremot är orätt och farligt är att enskilda personer och hela grupper av befolkningen hota vända ryggen åt våra svenska föreningar och företag, om man ej får sin vilja fram, om man tror sig blivit orätt behandlad. Eller vad mening ligger det i handlingen att ej prenumerera på Kustbon därför att man kommit i delo med annan svensk om åker och äng? Eller att man hotar vända ryggen åt S. O. V. därför att ämbetsverk givit rätt åt motparten? Förlorade andra partiet, skulle det möjligen velat göra på samma sätt. Jag vet ej om en sådan tankegång är hedrande för svensk man. Det ser ut, som om man genom att läsa Kustbon eller tillhöra S. O. V. gjorde anden, t. x. dess föregångsmän, en tjänst. Inte skadar man Kustbons redaktion genom att ej läsa tidningen, ej heller S. O. V. ansvariga män genom att utträda ur föreningen. Tvärtom, mycket öfverflödiga, många bekymmer mindre skulle dessa ha dessa företag förutom. Nej, det är

för allas nytta, dessa personer arbeta. Och icke bara arbeta kännbara ekonomiska uppoffringar är förenat härmed. Genom att ej vara med i dessa företag skadar man sig själv, vår gemensamma svenska sak. Det borde vara nog så begripligt. Har man ej fått rätt, sök upprättelse och rättvisa hos ämbetsverk. Låt dock våra svenska företag stå utanför vardagslivets stridsfrågor! Alltså: ett eftertryckligt Giv akt! Våra vedersakare jubla över vår oeninghet. Iaget kiv kring svenskhetens tecken! Enighet och samling utåt!! Varer svenske!!!

Farbror Svenske

Tankesmulor vid allfarvägen.

Ingen människa är fullkomlig och oersättlig vilken plats och ställning hon än intar i staten och samhället. De största lärde, vetenskapsmän, författare, konstnärer eller andra framstående personer äro icke oersättliga. Det kan komma andra, som äro ännu större och som hinna längre än dessa hunnit.

Ingen är oersättlig. När vi upphöra att vara till, när vi upphöra med vårt arbete och insats för samhället och det allmänna, kommer detta icke att inverka på den stora världen därutanför. Livet går utan oss sin jämna och gilla gång mot sin utveckling och

Nästa nummer av Kustbon kan av olika orsaker icke utgivas förrän onsdagen den 16 mars.

framåtskridande. Den enskilda människan är som en droppe i havet, som en kugge i den stora samhällsmaskinen, som ersättes med en ny, då den är förbrukad och utsliten.

Må vi betänka detta, då vi anfäktas av självöverskattning och förhävelse och tycka oss vara bättre än många andra, som kanske icke hava våra anlag och utvecklingsmöjligheter och därför icke kommit så högt som vi på de sociala trappstegen.

Det har sagts, att den tyngsta börda jorden har att bära är en otacksam människa.

Ett ordspråk säger, att Gud älskar en glad givare, men han älskar säkert lika mycket en tacksam och erkännssam mottagare. Inget är mera sårande och svårt att bära än då man med de bästa och godaste avsikter gjort något för en människa och endast mötes av dennas otacksamhet och oförståelse. Må vi därför icke glömma att visa vår tacksamhet och erkänsla, då någon gör

oss en liten tjänst eller välgärning.

Om vi så göra komma människorna att kappas om att visa sig tjänstvilliga och tillmötesgående emot oss för vårt vänliga, tacksamma leende, som värmer och tinar upp deras hjärtan, som den kalla och oförstående världen gjort hårda och kylande.

*

Det finnes så många ensamman, arma och kärlekshungrande människor i världen, som tråna och längta efter en smula kärlek och förståelse. Du möter dem dagligen och stundligen på din väg genom livet. Med sina dystra, svårmodiga ansikten göra de kanske ett tråkigt, intresselöst och alldagligt intryck på dig. Men om du gör dig besvär att genomtränga det yttre skalet kanske du träffar på rent, oförfalskat guld under ytan, som livet och omständigheterna gjort hård och till synes ogenomtränglig.

*

Stöst är den som genom kamp och strid får frid, som dömer milt och vägens vidder ser, som mål oss ger.

Erik P - n.

Förtalet.

Vem täljer de bittra strider, all nöd, all jämmer och sorg, det lömska förtalet sprider kring gator, gränder och torg.

Det flyger som stormeldsbränder, det klappar på varje port, det vet vad som sker och händer med nästan i smått som stort.

Det tisslar i dolda gömslen, det tasslar i skumma vrår. — Förtalets blodiga gissel sin giftiga draksådd sår.

Så smyger det kring förtalet, en blick, en viskning, en min. Hur kunde det bli så galet . . . ett ord — en lössläppt laven.

Men mätte du väl den smärta, de bittra, svidande sår, du gav åt ett känsligt hjärta, du som med förtalet går.

Erik P - n.

Insamling för folkhögskolan.

Genom svenska Konsulns i Reval förmedling har en insamling igångsatts i och för inköp av inventarier till Birkas folkhögskola å Nuckö. Hittills hava följande belopp ingått:

O. A. Hedman, svensk konsul	
i Reval Emk.	10.000
Emanuel Larsson, affärsman, Örebro och	
Reval.	25.000
Olof Aschberg, bankdirektör, Sthlm	15.000
Aschberg junior, Sthlm	10.000
O. Ramkvist, ingenjör	
Reval . . .	10.000
Summa Emk.	70.000

Insamlingen fortsättes.

S. O. V. s styrelse framför härmed till såväl initiativtagare som alla goda givare ett vördsamtt tack för de kärkomna gåvorna till vår folkhögskola!

Den 24 februari.

Den 24 februari, tredje årsdagen av Estlands självständighetsförklaring, firades överallt även i de svenska skolorna med stora festligheter. Överallt gudtjänst i kyrkorna och i skolorna tal om dagens betydelse samt sång m. m. I Korkis firades minnet tre dagar senare, nämligen söndagen den 27 febr. Korkis hade även besök från Reval: 15 ungdomar hade rest dit ut och uppträtt med några mycket vällyckade nummer. Om korkisutflykten mera nästa gång.

Ormsö.

Härvarande avdelning av S.O.V. har haft möten i Norrby skolhus d. 10 febr. och i Sviby bönehus

d. 22 febr. I Norrby folk till trångsel, Sviby något mindre. På båda ställena första gånger S.O.V. möte. Därför redogörelser om föreningens syftemål. Så uppläsningar om jordbruk och kreaturskötsel. Vidare diskussion och kretsradsvälen och Svenska Handelsbolaget, för vilket intresset är stort. Bara vi finge stadgarna, så folk kunde få säkrare föreställning om dess organisation. I Norrby vankades även kaffeservering, för vilket varmt tack till arrangörerna uttalas.

Joel N—n.

Inspektionsresa

till de svenska skolorna.

Svenska Folksekreteraren N. Blees har av Bildningsministeriet fått i uppdrag att inspektera de svenska skolorna i landet. Tills dato ha tre skolor, nämligen Rågö, Vichterpal och Korkis, besökts. Efter ett par dagar reser Blees till Nuckö och Vormsö.

Kretsrådet i Hapsal

anslår 25.000 mk. för folkhögskolan i Birkas.

Den 26 febr hade Vieks kretsrad sammanträde. På förslag av rådsmedlemmen N. Blees anslogs 25.000 mk. för vår svenska folkhögskola för 1921. Förra året erhöles vi 15.000 mk.

Våra bibliotek.

Förra sommaren sändes genom herr L. Hammargren från Malmö till Reval ett parti (3 lådor) böcker av olika innehåll. Böckerna skickades via Stockholm och ha alla för länge sedan framkommit. Här frambares sent omsider ett varmt tack till alla obekanta men goda givare!

S. O. V. styrelse.

Ossian Elgström igen.

Konstnären Ossian Elgström anhåller hos Sveriges regering om ett resebidrag på 3,000 kr. för en forskningsresa till Runö. Hr. Elgström ämnar där under våren och sommaren innevarande år bedriva etnografiska och konstnärliga studier i syfte att få till stånd en bildsamling av den på Runö boende svenska befolkningens dräkter, byggnader och kulturföremål, analog med den han sammanbragt från Torne lappmark. Det är därjämte hr Elgströms mening att söka få till stånd en så fullständig samling av fotografier av befolkningstyper från Runö som kan åstadkommas samt en ordlista över språket. Samlingen av bilder från Runö ämnar hr Elgström överlämna som gåva till Nordiska museets arkiv.

Lokala meddelandn..

Estlands självständighetsdag.

I år firade landet den 24 febr. sin tredje självständighetsårsdag. Denna gång voro också högtidligheterna större och det allmänna deltagandet livligare än någonsin förut, och det hade Republiken också skäl till, ty kort förut hade Estland blivit erkänt de jure av Europas stormakter. Självständighetsdagen kunde därför firas i dubbel mening. Allmänheten kände det på sig. Det var en härlig syn att se olika organisationer och föreningar med sina fanor, förutom högre ämbetsverk och diplomater som voro inbjudna som hedersledamöter, tåga till Petersplatsen, där paraden kl. 12 på dagen försiggick. Ståtligast av allt var brandkåren. Även S. O. V. var representerad. Från Petersplatsen tågades ut till Rahumägi, där kransar nedlades på de i frihetskriget stupades gravar. I skolor och teatrar hade man dagen till ära onordnat festligt, och hela dagen gjordes på gatorna insamlingar till de

stupades minnesmärke. Sent skall Estlands tredje frihets- och självständighetsårsdag glömmas.

Stads- och kretsradsvälen.

I de senaste dagarna har det i en del städer och kretsar försiggått val till stadsråd och kretsråd. Överallt ha jordbrukarna segrat, men även arbetarpartiet har på en del ställen haft goda resultat; dock är det i allmänhet högern, som den gången kommit till makten.

Utlandet.

Oroligheter i Petersburg.

Bland de märkligaste nyheterna i utlandet må denna gång nämnas oroligheterna i Petersburg och Moskva. Allt emellanåt spörjes, att allmänheten i Sovjetlandet icke på långt när är nöjd med bolsjevismväldet och då och då görförsök till uppror, som dock genast kuvas. Denna gång är det fråga om större än ett vanligt uppror i Petersburg, även i Moskva, fast oroligheterna där äro mindre. I Petersburg ha arbetarna satt sig upp mot regeringen, de göra många uppror och fordra att regeringen skall träda tillbaka samt att en konstituerande församling skall sammanträda. Fabrikerna och allt arbete står, med svårighet lyckas kommunisterna med vapenmakt upprätthålla ordningen, och många vägra att skjuta, skjuta i stället i luften. Tills vidare dock endast 3 judar döda. Den 24 febr. förklarades hela Petersburg i belägringstillstånd.

Insända brev.

Om kyrko- och prästskattesystemet.

I Kustbon No 7 uttrycker herr N. L. sitt ogillande gentemot min uppsats "Kyrko- och prästskattesystemet behöver reformeras"

och giver saken härvid en sådan riktning som kunde locka en att tro, att jag i min uppsats åsyftade endast prästskattesystemet på Lilla Rågö.

Då jag önskade reform i prästskattesystemet menade jag ej endast Lilla Rågö utan prästskattesystemet i allmänhet. Skatten på Lilla Rågö anförde jag blott som exempel och bevis på huru man betalar skatt.

På tal om prästskatten på Lilla Rågö säger herr N. L. att blott 15 familjer därstädes ej betala prästskatt och det vill ju ej säga litet, ty på ovannämnda ö bo endast 37 familjer, alltså 40°/o skattskyldiga familjer.

Herr N. L. säger att för den som tager livsmedlen ur egen visthusbod bör skattebördan icke kännas. Ej alla skattskyldiga hava egna tillgångar och de som hava sådana äro ej heller hågade att utlægga sådana för andra.

Herr N. L. påstår att om prästerna få sin avlöning i kontanter böra de få den i sådan grad att de kunna skaffa sig mat, kläder och annat.

Alldeles riktigt, jag har ej sagt att prästerna skola få svältlön—arbetaren är sin lön värd—jag anmärkte blott att det är orättvist att endast några få församlingsbor ensamma måste underhålla prästen och detta ej endast på Rågö utan tills dato i hela Estland.

Mitt förslag till prästskattens fördelning är att varje församling, när den överenskommit med prästen om en viss årslön, fördelar denna lön på alla församlingsmedlemmar, som fyllt 16 år.

På tal om Rågöarna bör ihågkommas att Rågöarna tillsammans med Nargö- och Revalsvenskarna bilda en församling och skola således Rågöborna ej ha större skatter än dessa.

Rågöborna vilja ej hava någon präst utan ersättning, men denna ersättning måste hålla jämna steg med den, som erlægges från Nargö och Reval.

Vad som angår statens jord-skatter så betala Rågöborna årligen 5000 mk. för varje hake jord.

Kommunala skatten överstiger vida denna av herr N. L. nämnda summan.

Med mitt andragande har jag ej tänkt underblåsa någon utan

jag har velat komma därefter att ej blott en yrkesgren skall betungas med vissa skatter utan att alla, som höra till ett samfund, också äro pliktiga att bära de erforderliga utskylderna.

Som fria republikanska medborgare bör folket själft kunna

bestämna sina utgifter.

Vore tacksam om någon av Kustbons läsare ville meddela, huru man tänkt sig prästskatten i andra Estlandssvenska socknar.

J. Pöhl.

Strömmingsnät, nätgarn och korkar

säljer

Estniska kooperativ-
föreningarnas Central-
förbunds Fiskeriavdel-
ning,

Lemmpromenaden 15 (Viru-
väravapiestee 15).

Första inhemska
Försäkrings-Aktiebolaget

“Eesti Lloid”

Huvudkontor: Reval, Länggan-
tan 28, Telefon 624, tecknar
all slags

liv-

brand- och

transport-försäkring.

Upplysningar meddelas bered-
villigt å huvudkontoret eller hos
bolagets agenter.

Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är.

J. F. Hallmans

Bokhandel, Uddevalla, Sverige
anbefaller sig för leverans av all sorts
Svensk litteratur

såsom läroböcker, romaner, memoarverk,
resebeskrivningar, teologi, religiösa be-
rättelser, läkareböcker, ungdomsböcker,
biblar och psalmböcker.

Begär våra bokkataloger, som sändas
gratis och franko.

Ävenledes framhålles vårt väl sorterade
lager av dansk, norsk, tysk, fransk och
engelsk litteratur.

S. O. V:s styrelse

sammankallas **torsdagen den 10
mars** kl. 6 e. m. i svenska skolans lo-
kal, Riddaregat. 3, Reval. Styrelsen be-
slutför enl. § 13. anm.

H. Pöhl,

ordf.